

4/5 november 2017

Gewoon zijn, zichzelf zijn.

De farizeeën en schriftgeleerden doen niet wat ze anderen opleggen en voorschrijven. Ze willen vooraan staan en een ereplaats hebben, ze willen meer zijn dan anderen. En ze doen wat ze doen om gezien te worden, om in aanzien te staan en bewondering te oogsten.

Gaat het er in onze samenleving nog steeds zo aan toe? We weten dat we allemaal maar mensen zijn – broeders en zusters met één Vader, zegt Jezus – en dat de een niet meer is dan de ander. We malen niet om titels en onderscheidingen. De premier rijdt op zijn fiets naar het werk, en tot een tijdje geleden woonde hij nog bij zijn moeder thuis. Doodnormaal. De koning mengt zich met Maxima onder de mensen en je ziet: hij praat niet uit de hoogte met wat vroeger het volk heette. ‘Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg’, zeggen we. Daklozen en verslaafden worden niet altijd netjes behandeld. Maar onze omgang met hen is minder stigmatiserend dan vroeger.

We laten ons ook door steeds minder mensen voorschrijven wat we moeten doen. Dat maken we zelf wel uit. We zijn mondig geworden. Anderen kijken wel uit ons de les te lezen of te vertellen hoe we moeten leven. Als het al gebeurt, gaat het in de vorm van discussie, tussen gelijkwaardigen. Ook hier staat de een niet meer boven de ander. Maar als niemand mij meer vertelt hoe we leven moeten, kan ik ook niet meer zien dat de ander een farizeeër is en zelf de daad niet bij het woord voegt.

Heeft Jezus’ boodschap voor ons dus geen betekenis meer tegenwoordig? ‘Wie zichzelf verhoogt, zal worden vernederd, en wie zichzelf vernedert, zal worden verhoogd’, zegt Jezus. Dat betekent niet dat we onszelf moeten vernederen, ook niet dat we nederig moeten zijn in de zin van een wedloop naar beneden: wie is het meest nederig. ‘Wie zichzelf verhoogt, zal worden vernederd, en wie zichzelf vernedert, zal worden verhoogd’. Dat lezen we ook in het Magnificat, de lofzang van Maria: ‘Machtigen haalt Hij omlaag van hun troon, eenvoudigen brengt Hij tot aanzien’. Maria noemt zichzelf ‘zijn eenvoudige dienstmaagd’. Ze neemt in haar eenvoud op wat haar van Godswege wordt meegedeeld en bewaart het in haar hart. Maria is niet nederiger dan andere mensen, ook niet vromer. Wat haar kenmerkt, is dat ze eenvoudig is, gewoon. Zo eenvoudig en gewoon dat ze voor alle christenen tweeduizend jaar lang een voorbeeld is geweest. Want eenvoud, dat is moeilijk, een opgave. Eenvoud, dat is heel bijzonder. Het betekent dat je samenvalt met jezelf, helemaal jezelf bent. Alleen wie eenvoudig is, doet wat hij zegt. Alleen wie eenvoudig is, zoekt geen ereplaats en verschuilt zich niet achter aanzien. Alleen wie eenvoudig is, kan met zijn rechterhand geven zonder dat zijn linkerhand het weet. Alleen zo iemand hoeft niet gezien te worden en verlangt niet stiekem naar applaus. Zo’n eenvoudig iemand was Maria. Heel gewoon. Doodnormaal.

In onze samenleving vinden we ons met z’n allen maar gewone mensen. Maar dat zijn we niet. We moeten het nog worden. Eenvoudige en gewone mensen, die zijn zeldzaam, heel bijzonder. ‘Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg’. Ja, laten we proberen gewoon te doen en helemaal onszelf te zijn. Zonder aanzien en eerbetoen, zonder oordeel over anderen, zonder dat we onszelf of anderen iets opleggen wat we niet doen. Helemaal samenvallen met onszelf. Dan zullen we merken dat ook onze samenleving dat behoorlijk gek vindt. Net zo gek als Jezus aan het kruis. Amen.